

**Toespraak van de voorzitter van het College van Bestuur van de Politieacademie,
A.P.P.M. van Baal, bij het afscheid van Prof. Han Leune als voorzitter van de
Politieonderwijsraad op 19 april 2011**

Excellentie,

Hooggeleerde Heer Prof. Leune,
geachte leden en oud-leden van de POR,
geachte genodigden,

Na het muzikale intermezzo op het favoriete instrument van Prof. Leune, weer het gesproken woord.

De Minister heeft vanuit politiek-bestuurlijke optiek gesproken over de verdienste van Prof. Leune. Als voorzitter van het College van Bestuur van de Politieacademie zal ik drie elementen belichten t.w.:

- werken vanuit de inhoud,
- werken in samenhang tussen onderwijsbeleid, wetenschap en de praktijk,
- de toegevoegde waarde van de POR in relatie tot de wet.

Enkele opmerkingen vooraf van strikt persoonlijke aard.

Prof. Leune en ik zijn opgegroeid in het zuidwesten van Brabant. Onze opvoeding kenmerkte zich door soberheid, discipline, doorzettingsvermogen en een gezonde ambitie. Daarnaast hadden wij op de grens van zand en klei te maken met een traditionele “waterscheiding” in onze geloofsgemeenschappen.

Voor velen van ons betekende dit in latere jaren een hang naar feiten, zorgvuldige redenering vanuit de historie en gedegen analyses en syntheses.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat een éénmaal gekozen richting trouw werd gevolgd en verdiept; voor Prof. Leune de onderwijskunde en voor mij een keuze voor de externe en later interne veiligheid.

Maar opmerkelijk is dan wel de diepgaande studie van zijn hand naar fortificatiën in Vlaanderen ter verdediging van de Scheldemond en de toegang tot Antwerpen (de forten Lillo en Liefkenshoek en St. Martijn op Hoogerwerf) die een periode bestrijkt van 1585 tot 1794. Een uitstap naar de veiligheidssector.

Wat dat betreft heb ik in de afgelopen periode in de POR slechts een “inleiding” meegemaakt in de onderwijskunde.

Tot zover.

Werken vanuit de inhoud

In zijn werk als voorzitter van de POR heeft Prof. Leune altijd de inhoud van het politiewerk centraal gesteld. Vandaaruit diende het politieonderwijs vorm en inhoud te krijgen.

Zijn visie op het beroep van politieagent ging uit van beroepsbeoefenaars die zichzelf als professionals beschouwen, met een noodzakelijke professionele ruimte om de eigen verantwoordelijkheid te kunnen invullen.

Op deze manier wensen zij ook verantwoording af te leggen en mogen zij worden aangesproken op hun eigen vakmanschap.

Het is voor hen een eer om hun werk te doen, ze zijn trots op hun vak en het werken voor anderen; met aandacht / zorg / begeleiding / bescherming en soms ook door aan te pakken.

Hun vakmanschap wordt ingevuld vanuit eigen / gezamenlijke waarden met kwaliteit voor het eigen werk en respect voor de prestaties van anderen.

De agent vervult in publieke ruimte wellicht de meest ingewikkelde en uitdagende functie die wij kennen. Het is dan ook van groot belang deze context goed te duiden:

- wat zijn de waarden ?
- welke normen hanteren we ?
- welke doelen willen we bereiken ?
- welke verwachtingen leven er bijv. bij de burger ?

Hier kunnen dogma's, stereotyperingen en vooroordelen gemakkelijk een rol spelen. Vandaar dat het noodzakelijk is hierover de dialoog te voeren, het debat op te zoeken. Het kader wordt ingegeven door de professie, het recht, humane beginselen en de bedrijfsvoering. Het vereist bovendien een houding van leren / begrijpen zo u wilt.

Prof. Leune heeft in zijn periode van 2001 en formeel vanaf 2003 tot 1 april 2011 de POR laten ontwikkelen tot hét platform van alle stakeholders rondom het Politieonderwijs voor een debat en dialoog over kwaliteit / variëteit en doelmatigheid.

Hij hield daarbij nadrukkelijk de verschillende belangen in het oog, dacht inclusief en handelde daarna en slaagde erin tot consensus te komen.

De vele rapporten en adviezen die de POR heeft uitgebracht zijn daar een mooi bewijs van; en bovenal rapporten en adviezen die de minister stevast overnam.

Werken in samenhang tussen beleid, onderwijs, wetenschap en praktijk.

Veiligheid is een collectief goed en daarmee een publieke taak waar de overheid zich over ontfermt. Daarmee is niet gezegd dat de burger veiligheid in alle opzichten en op alle momenten van de overheid kan eisen. Waar de onveiligheid grote risico's met zich meebrengt kan en mag de overheid niet tekort schieten. Naast wet- en regelgeving dient de overheid deze ook na te leven / te handhaven. De forse investeringen in een politiekorps, het OM en de rechterlijke macht zijn daar van het bewijs. En het helpt: Nederland is een veilig land (ondanks ernstige incidenten en het criminele milieu).

Maar dat vereist naast een gedegen informatiepositie voortdurend onderzoek en kennisvergaring om veiligheidssituaties te analyseren en professioneel en effectief te kunnen optreden. Dat vereist wetenschappelijk verantwoord toegepast onderzoek t.b.v. de politiepraktijk en de politieopleiding én het vereist bovenal een volwaardige beroepsopleiding.

Dit alles in verbondenheid met anderen, zoals bestuurders, de civiele onderwijsorganisaties MBO / HBO / WO het OM, de vakorganisaties en uiteraard de agent zelf in de persoon van korpschefs.

Prof. Leune heeft deze partners effectief bijéén gebracht in de POR, waarbij hij alle leden van de POR zorgvuldig de ruimte gaf voor onderbouwde betogen en vervolgens haarscherp conclusies trok die unaniem werden onderschreven. En daarmee bracht bij beleid, wetenschap en praktijk bij elkaar.

De POR en de wet

Zelden is het passend om in een betoog bij het afscheid te refereren aan de wettelijke basis van het voorzitterschap. In deze situatie met het afscheid van Prof. Leune doe ik dit bij uitzondering wel.

De aanhef van de Wet op het LSOP en het politieonderwijs houdt in, “regels m.b.t. het LSOP Politieonderwijs- en kenniscentrum, de landelijke werving, de selectie, het onderwijs voor de politie, alsmede het overdragen van kennis aan de politie.”

De positie van de Politieacademie als enigszins eigenstandige organisatie, in het bestel maar buiten de politieorganisatie, ligt in deze wet verankerd en heeft naar mijn stellige overtuiging goed gefunctioneerd.

In art. 19 en 20 wordt ingegaan op de samenstelling de rol en functie van de POR.

Samenstelling en functioneren van de Raad blijken goed op elkaar aan te sluiten en garanderen voor de verantwoordelijke minister een adequaat instrument voor:

- het behoud van een landelijke kwalificatie structuur
- een doelmatige inzet van de overheidsmiddelen
- de kwaliteitseisen aan het onderwijssysteem
- de diploma equivalentie met het regulier beroepsonderwijs
- het professionele advies over nieuwe ontwikkelingen.

Door zijn persoonlijke inzet en toewijding heeft Prof. Leune de POR laten / doen functioneren zoals de wetgever het heeft voorzien: “een kwaliteitsbaken”, in een turbulente politiek en de wereld van de Politieacademie . Een grootse prestatie.

Het is ook om deze redenen dat de leden van de POR en enkele oud-leden enthousiast hebben meegewerkt aan het tot stand komen van een liber amicorum voor jou Han, om vanuit de verscheidene invalshoeken het werk van de POR en haar voorzitter vast te leggen en te voorzien van persoonlijke kanttekeningen. Dit geldt ook voor een aantal beleidsadviseurs. Ik dank alle auteurs bijzonder hartelijk.

Het is mij een groot genoegen jou als dank voor je tomeloze inzet en resultaatgerichtheid namens ons allen dit boekwerk aan te bieden.

Ik dank u voor uw aandacht.